

Umelci zo zbierky:

Marek BRINCKO, Janusz Jerzy CYWICKI (PL), Terezija Fedorivna ČUVALOVA (UA), Orest DUBAY, Vlado ELIÁŠ, Eva FIŠEROVÁ, Jozef HAŠČÁK, Rudolf HOFER, Ferdinand KATONA, Richard KITTA, Otto KORKOŠ, Martin KUDLA, Alexander OLSZEWSKI (PL), Štefan ORAVEC, Jose PICAZO (ES), Peter ROLLER, Peter RÓNAI, Jozef SEDLÁK, Rudolf SIKORA, Imrich SVITANA, Simona ŠTULEROVÁ, Monika VRANCOVÁ

Prizvaní umelci:

Imre BAK (HU), Viktor HULÍK, Mark STAREL (PL), Markéta VÁRADIOVÁ (CZ), Mar VICENTE (ES)

Vybrané diela v diferentných médiách, od začiatku 20. storočia po súčasnosť, reflektujú tendencie geometrickej abstrakcie ako jedného z dôležitých aspektov výtvarného umenia a vypovedajú o neustálych možnostiach hľadania princípov kompozície cez geometriu. Výstava predstavuje viac ako 20 autorov zo zbierky galérie v dialógu s prizvanými účastníkmi z domova a zo zahraničia (SK, CZ, HU, ES, PL). Výstava je uvedená v rámci dramaturgického cyklu výstav Zbierka v dialógu. Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Názov výstavy **Syntéza sveta – Pravý uhol pohľadu** reflektuje videnie sveta cez geometriu. Zameriava sa na geometrické tendencie v modernom a súčasnom výtvarnom umení, pričom neostáva iba pri „čistej“ abstrakcii, ale rozširuje horizont o diela, v ktorých geometrické formy a štruktúry tvoria výrazný prvok vizuálneho jazyka. Hľadanie geometrie v prírode, architektúre, alebo zátišiach ponúka syntézu formy a farby a stáva sa východiskom pre nové kompozičné riešenia. Postupné zjednodušovanie videného do základných geometrických tvarov umožňuje preklenúť subjektívne vnímanie smerom k univerzálnym princípom sveta.

Prvé náznaky abstraktného umenia sa na Slovensku objavujú v prvej polovici 20. storočia sporadicky, prostredníctvom tvorby niekoľkých umeleckých osobností. Je to najmä dielo Ľudovíta Fullu a Mikuláša Galandu z obdobia Súkromných listov, 1930 – 1932, ktoré malo analógie k dessauskému Bauhausu. Tento sľubný vývin narušuje príchod socialistického režimu, ktorý priniesol nastolenie socialistického realizmu ako jediného akceptovaného výtvarného smeru. Tak expresívne (hlavne informálne), ako i konštruktívne tendencie k nám napriek tomu prenikajú takmer súčasne na prelome 50. a 60. rokov 20. storočia. Nastáva akumulácia riešenia problémov moderny a abstrakcie, ale aj rozpor v otázkach nadväznosti na národnú tradíciu, čo vyvrcholilo k príklonu k tradícii modelu galandovcov. Zrod a ďalší vývin geometrických tendencií u nás môžeme chápať tiež ako súčasť nastupujúcej kultúry mesta v 60. rokoch 20. storočia, čo súvisí s inžinierskou projekciou sveta, programovým jednaním a utopickými víziami. Dané nastavenie tak prispieva k rozvoju tzv. studenej geometrie, kde prevláda racionálno-konštruktívne nastavenie a industriálnosť oproti neskoršej geometrii osemdesiatych rokov, ktorá je viac intuitívna a lyricko-metafyzická. V súčasnosti sa geometrické tendencie stávajú súčasťou postmoderného jazyka, otvárajú sa novým podnetom, integrujú konceptuálne podnety či intermédiá.

Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD.,
kurátorka výstavy

zbierka
v dialógu
collection
in dialogue

f i Galéria umelcov Spiša | www.gus.sk

Kurátorka: Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD.

Produkcia: Mgr. Lenka Králová – GUS

Grafika: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS

Preklady: Bc. Gavin Cowper

Produkcia: Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie
Košického samosprávneho kraja

u. fond
na podporu
umenia
Projekt z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.

About exhibition